

ศิลปะ วัฒนธรรม คุณธรรมมี

การดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน ทางศาสนา : ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ พราหมณ์ - ฮินดู พุทธ คริสต์ อิสลาม*

ทัศนีย์พรรณ อุดมเวช**

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social Animal) ที่มีความสามารถในการคิด (การวิเคราะห์) และความสามารถในการปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้สูงที่สุดในบรรดาสัตว์โลกทั้งหลาย คุณสมบัติเหล่านี้ ทำให้มนุษย์พยายามสร้างกฎระเบียบของสังคมขึ้น เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในแต่ละกลุ่มสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข

ตามทัศนะของรุสโซ (อ้างจากวสิน อินทสระ, . ๒๕๓๕ : ๑๑) กล่าวว่า “มนุษย์สมัยโบราณเมื่ออยู่อย่างธรรมชาตินั้น เขาไม่สุข เขาไม่ทุกข์ คือ เฉยๆ เรื่อยๆ มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามสัญชาตญาณล้วนๆ และในสภาพเดิมที่เดิวนั้น มนุษย์เสมอกันเป็นอิสระ รู้สึกเพียงพอและพอใจ (Self - sufficient and Contended) ความประพฤติของพวกเขาขึ้นอยู่กับอารมณ์ที่เกี่ยวกับความสนใจตนเอง ประโยชน์ของตนและเมตตากรุณา ไม่เกี่ยวกับเหตุผล ความชั่วบางอย่าง เกิดขึ้นพร้อมๆ กับความก้าวหน้าของอารยธรรม การแบ่งชนชั้นตามมารกับการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม . สมบัติส่วนตัวบุคคลเกิดขึ้นทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน สิ่งที่ได้เข้ามาทำลายปัจจัยแห่งความสุขตามธรรมชาติของมวลมนุษย์ทำให้เกิดความจำเป็นในการสร้างสังคมเมืองขึ้น ชีวิตตามธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์นั้นเรียบง่ายโดดเดี่ยวและสม่ำเสมอ

เหตุจากการมีอารยธรรม มีสังคม มีกลุ่มสังคมมนุษย์หากไม่มีสิ่งที่เรียกว่า “กฎระเบียบสังคม” ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความขัดแย้ง เพราะถ้าปล่อยให้มนุษย์แสดง

* งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประจำปี ๒๕๕๔

** อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

พฤติกรรมที่เป็นไปตาม “สัญชาตญาณล้วนๆ” ออกมาต่างคนก็ต่างจำ ทำอะไรตามใจตนเอง ตามอารมณ์ของตัวเอง ดังนั้นจึงมี “กฎระเบียบสังคม” ที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งอาจแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ

๑. กฎหมายที่ใช้ควบคุมพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์
๒. ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่ใช้ในการควบคุม พฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ และรวมไปถึงควบคุมจิตสำนึกด้วย
๓. ศาสนาใช้ในการควบคุมพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์และรวมถึงการควบคุมจิตสำนึกด้วย

ต้นกำเนิดของศาสนาเกิดขึ้นในต่างสังคมกันในแต่ละมุมโลก แต่ในปัจจุบันสังคมได้ผ่านการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมจนทำให้ศาสนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกได้แพร่กระจายไปสู่ประเทศต่างๆ ในโลกอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยก็ได้เป็นข้อยกเว้นในกรณีดังกล่าว ประเทศไทยมีระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ให้อิสระแก่ประชาชนในการเลือกนับถือศาสนาที่ต่างกันได้ ในขณะที่เดียวกันกับที่แต่ละศาสนาก็มีความเชื่อและแนวทางการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน แต่ก็ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งกันถึงขั้นต้องทำลายซึ่งกันและกัน ดังที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ไอร์แลนด์ อินเดีย และอีกหลายประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยมีเอกลักษณ์ที่ศาสนิกชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งและในกิจกรรมทางสังคมบางอย่างศาสนิกชนในแต่ละศาสนายังร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมโดยไม่มีการแบ่งศาสนา ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ดังกล่าวข้างต้น นอกเหนือจากคำสอนของแต่ละศาสนา อาทิ สถาบันพระมหากษัตริย์ และสถาบันทางการเมือง เป็นต้น

จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนทางศาสนา ที่ต่างกันในประเทศมีลักษณะอย่างไรจึงไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งดังหลายประเทศในขณะนี้ โดยจะศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และพราหมณ์ - ฮินดู รวมทั้งจะศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมไทย

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบในประเด็นต่างๆ ของศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และ พราหมณ์ - ฮินดูดังนี้

- ๑) ความเชื่อในเรื่องการกำเนิดของชีวิต
- ๒) ความเชื่อในเรื่องความเป็นไปของชีวิต
- ๓) ความเชื่อในเรื่องเป้าหมายของชีวิต
- ๔) ความเชื่อในเรื่องวิธีปฏิบัติให้ถึงเป้าหมายของชีวิต
- ๕) ความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับคำสอนในคัมภีร์
- ๖) ความเชื่อในเรื่องการแบ่งแยกนิกายในศาสนา
- ๗) ความเชื่อในเรื่องการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

๒.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจทำให้ศาสนิกชนที่ต่างศาสนากันอยู่ร่วมกันได้ในสังคมโดยไม่เกิดความขัดแย้ง

๓. ขอบเขตของการศึกษา

๓.๑ ขอบเขตพื้นที่ที่กำหนดขอบเขตพื้นที่ของการจัดเก็บข้อมูล โดยจะเก็บข้อมูลจากประชากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นของเราและใกล้เคียงที่มีศาสนสถาน ของศาสนา พุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามในเขตจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ ส่วนศาสนาฮินดู จะเก็บข้อมูลจากชุมชนย่านเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพื่อสะดวกต่อการเดินทางเก็บข้อมูลภาคสนามให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่ไปประกอบศาสนพิธี ในศาสนาของแต่ละศาสนา

๓.๓ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- ๑) ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และกลุ่มอาชีพ
- ๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการกำเนิดชีวิต ความเชื่อในเรื่องความเป็นไปของชีวิต ความเชื่อในเรื่องเป้าหมายของชีวิต และวิธีการดำเนินชีวิต เพื่อสู่เป้าหมายของชีวิต ตามแนวคำสอนของศาสนาต่างๆ ทั้ง ๔ ศาสนา

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จะทำการเก็บข้อมูลจากประชากรที่อยู่ในชุมชนที่มีศาสนสถานของศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และฮินดู โดยจะเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่ไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

๔.๒ รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยประยุกต์ (Apply Research Design) ที่ใช้การผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) กับข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ในการอภิปรายผลการวิจัย

๔.๓ สถิติที่ใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๔ เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

๕. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยทางด้านความเชื่อพบว่า ชาวฮินดูส่วนใหญ่เชื่อว่าชีวิตเกิดจากพระพรหมเป็นผู้สร้างจึงมีการแบ่งวรรณะซึ่งปัจจุบันมีอยู่ในประเทศอินเดียแต่ละความเข้มงวดลงมาก ส่วนใหญ่เชื่อว่าเปลี่ยนวรรณะได้หากมีการศึกษาที่อยู่ในระดับสูง แต่ไม่นิยมเปลี่ยนกันเพราะแต่ละวรรณะได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาต่างกัน การแบ่งวรรณะเป็น การจัดระเบียบสังคมเพื่อให้แต่ละคนรู้หน้าที่ของตน การแบ่งวรรณะอาจแบ่งเป็น ๒ แบบคือการแบ่งตามการเกิดและตามหน้าที่ เชื่อว่าคนเราเกิดมาแตกต่างกัน เพราะมีบุญวาสนาต่างกันเมื่อชีวิตแยกออกมาจากพรหมแล้วจะกลับไปสู่พรหมได้ด้วย การทำความดีเชื่อว่าชีวิตเป็นไปตามกฎแห่งกรรม กรรมในชาตินี้ส่งผลถึงพรหมลิขิตในชาติหน้าด้วย บาป

ทุกอย่างไม่สามารถล้างได้ เชื่อว่าอาตมมันจะมีการเวียนว่าย ดายเกิด ความทุกข์เกิดจากการกระทำและกรรมเก่า เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเป้าหมายของชีวิตนั้น มีการตั้งความหวังตามช่วงอายุและหวังว่าโลกหน้าจะได้ไปอยู่กับพรหม เป้าหมายที่ดีที่สุด คือ โมกษะซึ่งเชื่อว่าเหมือนนิพพานของพุทธ ความสุขที่แท้จริงคือ ธรรมะเพราะไม่มีการหลอกลวงเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตนั้นชาวฮินดูยังปฏิบัติตามหลัก อาศรม ๔ แต่ละนิกายจะปฏิบัติต่างกัน เปลี่ยนแปลงเพียงสถานที่ เช่น ในระดับสันยาสীগจะอยู่เฝ้าถ้ำ วัด โบสถ์ แทนการอยู่ป่า ส่วนพิธีลอยบาปในแม่น้ำคงคานั้นยังทำกันอยู่เพราะเป็นการอธิษฐานต่อแม่น้ำคงคาว่าจะไม่ทำบาปอีก เชื่อว่าแก้ปัญหาชีวิตได้โดยสร้างคุณดีและปฏิบัติตามคำสอนในคัมภีร์พระเวทซึ่งปัจจุบันยังถือว่าเป็นคัมภีร์หลักของศาสนาฮินดูเกี่ยวกับ การแบ่งแยกนิกายนั้น ในประเทศไทยไม่มีการแบ่งแยกนิกาย มีแต่ศาสนาพราหมณ์ฮินดูเท่านั้น ส่วนในประเทศอินเดียยังมีการแบ่งอยู่บ้าง เกี่ยวกับพิธีกรรมนั้น ชาวฮินดูยังมีการบูชาเทวดาประจำวันและพิธีประจำวัน (สังสการ) เพียง ๔ อย่าง

พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเกี่ยวกับการกำเนิดชีวิตว่า ชีวิตมาจากผลของกรรมที่ตนทำไว้ในชาติก่อน เชื่อเรื่องการระลึกชาติได้เองและระลึกได้จากการฝึกสมาธิจนได้อภิญาสมาบัติเชื่อว่าคนที่เกิดมาเป็นฝาแฝดกันและมีอวัยวะบางส่วนติดกันเพราะได้ทำผลกรรมร่วมกันมาจึงต้องมารับกรรมร่วมกัน เกี่ยวกับเรื่องความเป็นไปของชีวิต เชื่อว่าชีวิตไม่มีตัวตนที่แท้จริงเพราะเป็นสังขารเห็นได้เชื่อว่าความทุกข์เกิดจากตัณหา คือ ความอยาก สามารถแก้ไขโดยการปล่อยวาง ทำสมาธิและใช้หลักอริยสัจ ๔ แก้ปัญหาได้ เชื่อว่านรกสวรรค์มีจริงตามคำสอนและอยู่ในจิตใจของทุกคน เชื่อว่าคนตายแล้วอาจฟื้นได้ เพราะยังไม่หมดกรรม เชื่อว่าชาวพุทธมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากศาสนาอื่น คือ เรียบง่าย ไม่เคร่งครัดเพราะในคำสอนไม่มีใครมาควบคุมหรือลงโทษและผลของกรรมบางครั้งก็ให้ผลช้า จนคนลืมนึกว่า กรรมมีผลจริง เชื่อว่าการระลึกถึงพระหรือผลบุญก่อนตายจะช่วยให้ไปเกิดที่สุคติ เพราะจิตมีสติ เป็นกุศลสามารถขึ้นสวรรค์ได้ เกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายของชีวิตนั้น มีความต้องการความสุขในโลกนี้ต้องการพ้นทุกข์ ไม่เวียนว่าย ดาย เกิด คือ บรรลุนิพพานและความสุขที่แท้จริงคือ การปล่อยวางหรือมองตาม ความ เป็นจริง คือ เข้าถึงนิพพานนั่นเอง เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เชื่อว่าปัจจุบันคนทำผิดมากเพราะการผิดศีลข้อ ๕ คือ ดื่มสุรา ทำให้คนขาดสติ และสามารถผิดศีล ข้ออื่นๆ ได้ทั้งหมด เชื่อเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรม ทำบุญล้างบาปไม่ได้ ชาวไทย นิยมบวชเมื่ออายุครบ ๒๐ ปี เพราะเชื่อว่ามีความรับผิดชอบแล้ว เชื่อว่าแก้ปัญหาชีวิต ต้องแก้ที่เหตุ เพราะพระพุทธเจ้าตรัสว่า เหตุเกิดที่ไหนต้องแก้ที่นั่น เกี่ยวกับคัมภีร์ใน ศาสนาพุทธนั้นปัจจุบันยังยึดถือพระไตรปิฎกเป็นหลักศึกษาและปฏิบัติ รองลงมาคือ หลักธรรมมงคล ๓๘ และธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ซึ่งทุกนิกายก็ยังใช้คัมภีร์หลักและ อื่นๆ ร่วมกัน เกี่ยวกับนิกายในศาสนานั้น มีการแบ่งเป็น ๒ นิกายใหญ่ คือ นิกาย เถรวาท และมหายานแต่ส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นนิกายเถรวาท ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติที่ แตกต่างกันตรงที่นิกายเถรวาทเน้นการปฏิบัติตามพระไตรปิฎก แต่นิกายมหายานมีการ ปรับปรุงพระไตรปิฎกตามยุคสมัย แต่ในทางปฏิบัติไม่ขัดแย้งกัน เกี่ยวกับเรื่องพิธีกรรม

ในศาสนานั้น เชื่อว่าพิธีกรรมเป็นสื่อให้มาร่วมปฏิบัติภารกิจทางศาสนา เพื่อสืบทอดศาสนาไว้ เชื่อว่าพิธีกรรมที่สำคัญที่สุด คือ การอุปสมบทเพราะเป็นการทดแทนพระคุณของพ่อแม่ เชื่อว่าพิธีกรรมมีส่วนช่วยปลูกฝังจิตใจคนให้เลื่อมใสศรัทธาในการฟังธรรมรักษาศีล เจริญภาวนา แต่ถึงไม่ประกอบพิธีกรรมก็สามารถนั่งสมาธิได้

คริสตศาสนิกชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องการกำเนิดชีวิตว่า ชีวิตมาจากมนุษย์คู่แรก คือ อาดัมกับอีวา ซึ่งพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์คู่แรก ตามฉายาของพระเจ้า คือ ลักษณะของพระเจ้านั้นมีอยู่ในมนุษย์ เพื่อให้ครอบครองดูแลสรรพสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้นมานี้ ความจริงแล้วนั้นมิได้อยู่ในมนุษย์ เพื่อให้ครอบครองดูแลสรรพสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้นมานี้ ความจริงแล้วพระเจ้าสร้างมนุษย์ให้มีสภาพเท่าเทียมกันในแง่ของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แต่บาปกำเนิดซึ่งเกิดจากมนุษย์คู่แรกที่ไม่นับเชื่อฟังพระเจ้านั้นจะทำให้หมดไปได้ โดยวิธีการของพระเจ้า คือ ให้พระเยซูกำเนิดมาเพื่อจะจัดบาป ด้วยการยอมตายบนไม้กางเขน เชื่อว่ามนุษย์สามารถติดต่อกับพระเจ้าได้ด้วยการนมัสการ ด้วยความเชื่อ โดยผ่านทางคัมภีร์ไบเบิล แต่นิกายคาทอลิกเชื่อว่าการติดต่อกับพระเจ้าต้องผ่านบาทหลวง เชื่อว่าผู้ทำความดี พระเจ้าจะประทานรางวัลให้ เชื่อว่าความรักที่เป็นนิรันดร์ของพระเจ้าคือ ความรักที่ปราศจากเงื่อนไขใดๆ เป็นความรักที่ไม่มีวันโรยรา เชื่อว่าชีวิตหลังความตายก่อนที่จะถึงคำพิพากษาให้ไปอยู่สวรรค์หรือนรก ผู้ที่เชื่อในพระองค์จะได้กลับสู่สวรรค์ เชื่อว่าความทุกข์เกิดจากการทำบาปแต่สามารถพ้นทุกข์ได้ โดยการที่เราเชื่อและไว้วางใจในพระเจ้าเชื่อว่าการล้างบาปทำให้บาปหมดไปได้จริง แต่พระเจ้าจะยกโทษให้เมื่อกลับใจใหม่จริงๆ เกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายของชีวิตนั้น มีความหวังว่าชีวิตหลังความตายจะได้อยู่ในสวรรค์กับพระเจ้า เพราะความเป็นสุขชั่วนิรันดร์และเป็นเป้าหมายที่ดีที่สุด และมีความหวังที่จะเป็นผู้ดูแลศาสนาจารย์ เพื่อเป็นการถวายเกียรติและสนองพระคุณของพระเจ้า เชื่อว่าความทุกข์ที่สุด คือ การไม่ได้อยู่กับพระเจ้าส่วนความสุขที่สุดคือการได้อยู่กับพระเจ้า ดังนั้นความสุขที่แท้จริง คือ การทำตามพระทัยของพระเจ้าที่สอนทางคัมภีร์ เกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เชื่อว่า บัญญัติ ๑๐ ประการเป็นวิถีชีวิตของคริสตศาสนิกชน แต่ปัจจุบันปฏิบัติกันไม่ค่อยสม่ำเสมอ เพราะไม่ครบทุกข้อ เชื่อว่าการสารภาพบาป คือการพูดในเรื่องความผิดของตน เป็นการยอมรับว่าตนอ่อนแอ ทำให้มีโอกาสพัฒนาตนเองแต่การล้างบาปเป็นการไต่ถ้อยจากพระเจ้าโดยการเข้าศาสนาติดตามพระเยซู เชื่อว่า การเข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์เป็นการไปเฝ้าบุญ ผู้ไม่มาถือว่ามีความผิด แต่ถ้ามีความจำเป็นก็ถือว่าไม่ผิด เชื่อว่าคู่บ่าวสาวต้องปฏิญาณตนต่อหน้ากันในโบสถ์พิธีแต่งงาน เพื่อเป็นการสัญญาต่อกันว่าจะซื่อสัตย์ต่อกันในนามของพระคริสต์เจ้าและศาสนจักร ต่อหน้าพระสงฆ์และพยานในพิธีเชื่อว่าปัญหาชีวิตเกิดจากการไม่นับเชื่อฟังพระเจ้า เกี่ยวกับคัมภีร์ในศาสนานั้นเชื่อว่าปัจจุบันยังใช้คัมภีร์ไบเบิลเป็นคัมภีร์หลัก โดยศาสนาจารย์จะใช้สั่งสอนประชาชนทั่วไปและคริสตศาสนิกชนใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและพิมพ์เผยแพร่ทั่วโลก เกี่ยวกับการแบ่งแยกนิกายนั้น มีการแบ่งเป็น ๓ นิกาย คือ นิกายโรมันคาทอลิกโปรเตสแตนต์และกรีกออร์ทอดอกซ์ แต่ในประเทศไทยมี ๒ นิกายเท่านั้น คือ นิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ซึ่งทั้งสองนิกายนี้มีข้อ

แตกต่างกันในข้อปฏิบัติเล็กๆ น้อยๆ เช่นในพิธีศีลมหาสนิท นิกายโปรเตสแตนต์จะใช้ น้ำองุ่นและขนมปัง ส่วนนิกายคาทอลิกที่เป็นนักบวชจะใช้ ๒ อย่าง แต่ถ้าสมาชิกธรรมดา จะใช้แค่ขนมปัง นิกายโปรเตสแตนต์จะไม่เน้นพิธีกรรม ไม่มีนักบวชแต่เป็นผู้รับใช้พระเจ้า หรือศาสนาจารย์ เรียกว่า แพพเตอร์ศิษยาภิบาล ส่วนคาทอลิกเรียกนักบวชว่าซิสเตอร์ และพระไม่แต่งงานและมีการตั้งนักบุญมีการเรียกโบสถ์ว่า วัด ส่วนโปรเตสแตนต์ เรียก โบสถ์ เกี่ยวกับพิธีกรรมในศาสนานั้นเชื่อว่าการประกอบพิธีกรรมเป็นการบูชาขอบคุณพระเจ้า ซึ่งพิธีที่ยังทำอยู่ประจำ ได้แก่ พิธีศีลล้างบาป ศีลเจิม ศีลจุ่ม ศีลมหาสนิท เป็นต้น คาทอลิกเชื่อว่าพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดคือ พิธีขอพรจากพระเจ้า ส่วนโปรเตสแตนต์ เชื่อว่า พิธีศีลมหาสนิท และพิธีบัพติศมาสำคัญที่สุด

ชาวมุสลิมส่วนใหญ่มีความเชื่อเกี่ยวกับการกำเนิดชีวิตว่า พระผู้เป็นเจ้ามีนามว่า อัลเลาะห์เป็นผู้สร้างมนุษย์ให้จงรักภักดีต่อพระองค์และมาปกครองสรรพสิ่งทั้งหลายบน พื้นแผ่นดิน เชื่อว่าพระเจ้าสร้างมนุษย์ให้มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดความสมดุล เชื่อว่ามนุษย์ไม่มีบาปกำเนิดแต่ทุกคนจะมีบาปหลังจากตายได้ ๑๕ ปี โดยประมาณตาม บทบัญญัติของพระเจ้าเกี่ยวกับเรื่องความเป็นไปของชีวิตนั้น เชื่อว่าไม่สามารถสัมผัสกับ พระเจ้าได้แต่สามารถทำความดีเพื่อให้เข้าใกล้อัลเลาะห์ได้ แต่บางคนเชื่อว่าสัมผัสกับพระเจ้า โดยการละหมาด หรือการระลึกถึง เชื่อว่าทำดีจะได้ไปอยู่สวรรค์ แต่ถ้าทำชั่วจะตกนรก เพราะเป็นการกำหนดของพระเจ้า ส่วนชีวิตหลังความตายจะต้องกลับไปสู่โลกวิญญาณ ตามที่พระเจ้าบอกไว้ เชื่อว่าทุกคนเรียนรู้ถึงหลักการของมุสลิม จะรู้ว่คำว่าทุกขนั้นจะ ไม่มี แต่ถ้าใครวิตกกังวลก็ให้ละหมาดและขอพรจากพระเจ้า แต่บางคนเห็นว่าความทุกข์ เกิดจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระเจ้า เชื่อว่าบาปนั้นจะหมดไปหรือไม่เมื่อเราขอ ลูเกโทษจากพระเจ้าแล้วก็เป็นสิทธิของอัลเลาะห์ ส่วนความสุขที่แท้จริงคือ ทำในสิ่งที่ พระเจ้ากำหนด เกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายของการดำเนินชีวิตนั้นต้องการเป็นบ่าวที่ดีของ พระเจ้า ปฏิบัติตามคำสอนเป็นลูกที่ดีของบุพการี เป็นคนดีในสังคม ส่วนในโลกหน้านั้น ตั้งความหวังไว้ว่าจะไปอยู่ในอาณาจักรสวรรค์ของพระเจ้า เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตนั้นชาวมุสลิมปฏิบัติตามหลักศรัทธา ๖ และหลักปฏิบัติ ๕ เพราะถือว่าเป็นหลักที่พระเจ้ากำหนดให้ เชื่อว่าการถือศีลอดในเดือนรอมฎอนนั้นมีความสำคัญเพราะ เป็นคำสั่งของพระเจ้าและเป็นการพักกะเพาะในรอบปี ส่วนการประกอบพิธีฮัจญ์นั้นก็เพื่อ ที่ชาวมุสลิมทุกมุมโลกได้มาพบปะเจอเจอและการทำละหมาดก็เป็นคำสั่งของพระเจ้า เช่นกันเชื่อว่าชายชาวมุสลิมมีภรรยาได้ ๔ คนนั้น จะต้องเป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่ายจะได้ ช่วยกันดูแลครอบครัว และเพื่อเป็นการยกฐานะของสตรีอันเป็นเพศแม่มิให้ตกอยู่ในฐานะ เมียน้อย เมียเก็บ นางบำเรอ หรือหญิงบริการ ฯลฯ เชื่อกันแก้ปัญหาชีวิตนั้นทำได้โดย การอาบน้ำชำระร่างกายและการละหมาด เกี่ยวกับคัมภีร์ในศาสนานั้นยังใช้คัมภีร์อัลกุรอาน เป็นหลัก ในการดำเนินชีวิตประจำวันนอกจากนี้ยังมีคัมภีร์ที่สำคัญเช่น อัล - หะดิษ และ ถึงแม้จะมีการแบ่งแยกนิกาย ทุกคนก็ยังถือปฏิบัติตามคัมภีร์อัลกุรอานเหมือนกัน เกี่ยวกับการแบ่งแยกนิกายในศาสนานั้น เชื่อว่ามี ๒ นิกายคือ ชุนนีและชีอะห์ ซึ่งเป็นการแยก ความคิดของผู้นำทางศาสนาแต่มีพระเจ้าองค์เดียวกันซึ่งในอดีตเคยมีความขัดแย้งกันอย่าง

รุนแรง แต่ปัจจุบันอยู่กันอย่างสงบและบางคนก็ปฏิเสธว่าอิสลามไม่มีการแบ่งแยกนิกายเกี่ยวกับพิธีกรรมในศาสนานั้น เชื่อว่าทำเพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระเจ้าเป็นที่รวมของชาวมุสลิมได้มาพบกัน ซึ่งการทำพิธีกรรมต่างๆ ระบุอยู่ในหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ ๕ และเชื่อว่าพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การละหมาดเพราะทำให้จิตใจบริสุทธิ์และหากใครไม่ปฏิบัติตามที่พระเจ้กำหนดก็ไม่มีทางบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดได้เลย

ผลการวิจัยดังกล่าว โดยหลักการแล้วสอดคล้องกับหลักคำสอนในคัมภีร์ทางศาสนา จะยิ่งหย่อนกว่ากันตรงที่การปฏิบัติ เนื่องจากเวลาล่วงเลยมาแล้วหลายยุคหลายสมัย แต่สิ่งที่ไม่เคยเสื่อมไปจากความศรัทธาของศาสนิกชนเลยก็คือพระเจ้า และศาสดาของศาสนา อีกทั้งคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาด้วย

ส่วนข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความขัดแย้งทางศาสนาตามความคิดเห็นของชาวอินดูนั้นเชื่อว่าในประเทศไทยไม่มีความขัดแย้งใดๆ เพราะรัฐบาลไทยมิได้กีดกันในการนับถือ แต่ยังให้การสนับสนุนให้ตั้งศาสนสถานอีกด้วย ชาวอินดูใช้สิทธิเหมือนคนไทยทุกประการ ศาสนาอินดูถือว่าพระพุทธรเจ้า คือ ปางที่ ๕ ของพระนารายณ์ และวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างของคนไทย ก็มีพราหมณ์ - อินดู ผสมผสานอยู่ และชาวอินดูก็นับถือในหลวงด้วย และหากจะไม่ให้เกิดการแตกแยกของคนในชาติที่นับถือศาสนาต่างกันนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำทางการปกครองและศาสนาไม่ควรเอาผลประโยชน์ส่วนตนหรือบ้านเมืองมาเกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่ความขัดแย้งนั้นจะเกิดจากการไม่เข้าใจในการปฏิบัติตามคำสอนอย่างแท้จริง และเห็นว่าคนไทยที่เคร่งครัดในการปฏิบัตินั้นได้แก่ ขวรวาสและนักบวชบางคน ส่วนความขัดแย้งของคนที่นับถือศาสนาต่างกันในประเทศอื่นนั้นเชื่อว่ายังมีอยู่เพราะการแย่งที่ท่ามาหากินและไม่ปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนาอย่างแท้จริง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้งทางศาสนา ตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนหรือชาวพุทธ เชื่อว่าในประเทศไทยไม่มีความขัดแย้งใดๆ เพราะคนไทยมี ความสะดวกและเกรงกลัวต่อบาปมีเมตตาให้อภัยกัน ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและได้รับพระมหากรุณาจากพระเจ้าอยู่หัวฯ หากจะไม่ให้เกิดการแตกแยกของคนในชาติที่นับถือศาสนาที่ต่างกันนั้น ต้องให้ทุกคนได้เข้าใจถึงธรรมะและกฎหมาย ทำความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้นำทางศาสนา ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น ควรให้กฎหมายบังคับผู้ที่รุกรานศาสนาอื่น ควรจัดกิจกรรมหรือสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้นำสมาชิก หรือศาสนิกชนของทุกศาสนาบ่อยๆ และมีความเห็นว่า คนไทยไม่ค่อยเคร่งครัดในการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา เช่น ยังรักษาศีล ๕ ไม่ครบ เพราะนับถือตามบรรพบุรุษและศาสนาพุทธไม่มีกฎลงโทษ ส่วนความขัดแย้งของคนที่นับถือศาสนาต่างกันในประเทศอื่นยังมีอยู่ เพราะค่านิยมความเชื่อและผลประโยชน์ ขาดเมตตา ขาดการให้อภัยกัน มีอดีตประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน บางพวกก็คลั่งศาสนาและมีความเข้าใจที่ผิดเพี้ยนไปจากคัมภีร์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้งทางศาสนาของคริสต์ศาสนิกชน เชื่อว่าในประเทศไทยไม่มีการขัดแย้งใดๆ เพราะพระเจ้าอยู่หัวฯ ให้ความรัก อิสริเสรีภาพ และ ความเป็นธรรมทั้งด้านการเมือง การปกครอง การประกอบอาชีพ และการนับถือศาสนา

ทุกคนใช้กฎของความรักแต่ประเทศอื่นไม่มี ทุกคนเป็นลูกของพระเจ้า และศาสนจักร มีการตั้งกลุ่มองค์กรต่างๆ เพื่อช่วยกันทำงาน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ไปมาหาสู่กันเสมอ ทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน แต่อาจมีคลื่นได้น้ำบ้างเล็กน้อย หากไม่ให้เกิด การแตกแยกของคนในชาติอันเนื่องมาจากการนับถือศาสนาที่ต่างกันั้นทุกคนต้องหันมา ร่วมมือกัน เพราะความแตกต่างอยู่ที่ความเชื่อและการบรรลุ แต่คุณธรรมจริยธรรม เหมือนกัน และมีความเห็นว่าคนไทยไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา เพราะนับถือตามๆ กันมา มักทำกันตามสบาย ผู้ที่เคร่งครัดมักจะเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่อายุ มากๆ ส่วนฆราวาสที่เคร่งครัดมักจะถูกล้อเลียนเป็นที่ขบขัน ส่วนความขัดแย้งในประเทศ อื่นนั้นยังมีอยู่เพราะผลประโยชน์และความเชื่อต่างกัน ทุกคนมีสิทธิในการนับถือศาสนา แต่ไม่มีสิทธิในการเผยแพร่ศาสนาความขัดแย้งมักเกิดจากเรื่องของการเมืองที่ดึงเอาศาสนา เข้ามาเกี่ยวข้อง หรือเกิดจากการบ้าคลั่งในลัทธิศาสนามากเกินไป ไม่เข้าใจถึงแก่นของ ศาสนา ความขัดแย้งที่เห็นชัดเจน คือ ศาสนาอิสลามและคริสต์ ซึ่งเป็นไปตามคัมภีร์ ที่บอกไว้ว่า ชาวยิว กับอาหรับจะมีปัญหาขัดแย้งกันตลอดไป

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้งทางศาสนาของชาวมุสลิมเชื่อว่า ในประเทศไทย ไม่มีความขัดแย้งใดๆ เพราะมีการปกครองแบบประชาธิปไตย และพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวฯ ทรงให้ความสำคัญในความเสมอภาคและเป็นศูนย์รวมใจด้วยและไม่เชื่อว่าเหตุการณ์ ที่ไม่สงบทางภาคใต้จะเป็นฝีมือของชาวมุสลิม หากจะไม่ให้เกิดความขัดแย้งของคนในชาติ อันเนื่องจากการนับถือศาสนาที่ต่างกันแล้วทุกคนควรเคร่งครัดต่อคำสอนของศาสนาและ กฎหมาย เชื่อว่าคนไทยมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนาเป็นบาง ครอบครัว นักบวชบางนิกาย คนที่ศึกษาและปฏิบัติแต่ในภาพรวมเห็นว่าเคร่งครัด ปานกลาง ส่วนความขัดแย้งของคนที่นับถือศาสนาต่างกันในประเทศอื่นนั้นยังมีอยู่ เช่น กรณีของประเทศอินโดนีเซีย (ชาวมุสลิม) กับติมอร์ตะวันออก (คริสต์ศาสนิกชน) และ กรณีประเทศอิสราเอล (ชาวยิว) กับปาเลสไตน์ (ชาวมุสลิม) เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๒๕). พระไตรปิฎก ภาษาไทยฉบับหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา
- กิริติ บุญเจือ. (๒๕๒๕). หลักความเชื่อของชาวคริสต์คาทอลิก. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด.
- โกย แก้วพร. (๒๕๓๘). พรหมจรรย์ในพระไตรปิฎก. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.
- จุฬาราชมนตรี. (๒๕๑๕). ศาสนาอิสลาม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เจริญศักดิ์ ชูมนานนท์. (๒๕๔๑). ศาสนากับสันติภาพ : ศึกษาเปรียบเทียบหลักคำสอนและวิธีการ สร้างสันติภาพในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู และพระพุทธศาสนาเถรวาท. มหาวิทยาลัย มหิดล : วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาศาสนาเปรียบเทียบ).

จรัญ มะลูลีม.(๒๕๔๑). อิสลาม ความหมายและคำสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อิสลาม อะเคเดมี.

เชาว์ ชีโนรักษ์ และพรณี ชีโนรักษ์. (๒๕๔๑). ชีวิตวิทยาเล่ม ๑. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ณัฏฐกร พรหมมา. (๒๕๓๘). การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการปลูกฝังจริยธรรมในเยาวชนไทยของ พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา และศาสนาจารย์ในคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ : ศึกษา เฉพาะกรณี มูลนิธิกลุ่มแสงเทียนวัดบางไผ่ไก่อ และคริสตจักรแสงสว่าง กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยมหิดล : วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาศาสนาเปรียบเทียบ).
ดวงเดือน กองศักดิ์ และคณะ. (๒๕๓๓). ธรรมเนียมอรรถาณุกรม เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้น ส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

ทองหล่อ วงษ์ธรรม. (๒๕๔๑). ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.

ธนู แก้วโอภาส. (๒๕๓๗). ศาสนาโลก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ลोजิก.

นวรรตน์ กุญเจริญ. (๒๕๔๑). ศึกษาเปรียบเทียบหลักธรรมเรื่องสังคัมสเคราะห์ในพุทธศาสนา เถรวาทและมหายาน : ศึกษางานสังคัมสเคราะห์ของมูลนิธิศึกษาพัฒนาชนบท (ศพช.) วัดป่าดาราภิรมย์และมูลนิธิอู่เลี้ยงปอเด็กเชียงตุง (ปอเด็กตุง). มหาวิทยาลัยมหิดล : วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาศาสนาเปรียบเทียบ).

นัยนา เกิดวิชัย. (๒๕๓๘). ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเรื่องบุญกับนิพพานในพุทธปรัชญา เถรวาท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.

ปฐวิภา กองสืบชาติ. (๑๕๕๒). คู่มือพระคัมภีร์ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กนกบรรณสาร.

ประภาศรี สีหอำไพ. (๒๕๔๐). พื้นฐานการศึกษาศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยงค์ จันทร์แดง. (๒๕๔๑). ศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพของเทวดาในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก กับคัมภีร์พระเวท และความเชื่อต่อเทวดาในสังคมไทยปัจจุบัน. มหาวิทยาลัยมหิดล : วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาศาสนาเปรียบเทียบ).

ประหยัด หงษ์นวล. (๒๕๔๐). คำสอนเรื่องพรหมจรรย์ในพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : วิทยานิพนธ์ มนุษยศาสตรมหาบัณฑิต.

พงษ์สิน ทวีเพชร. (๒๕๔๒). การประยุกต์ใช้รูปแบบ “ช่วง” กับการพัฒนาที่โล่งในเมือง : กรณี ศึกษาเมืองเชียงใหม่. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร มหาบัณฑิต (การวางผังเมือง).

พระกวีวิธาน. ๒๕๐๕. ศาสนาเปรียบเทียบระหว่างพระพุทธศาสนากับคริสตศาสนา. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๓๘). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๓๘). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (ฉบับประมวลธรรม). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พรรณี พลไชยนา. (๒๕๓๖). บทบาทของมิชชันนารีโรมันคาทอลิกในอีสาน ปี พ.ศ. ๒๔๕๕ - ๒๔๕๖. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : วิทยานิพนธ์การศึกษามัธยมศึกษา (ประวัติศาสตร์).

พิเชษฐ์ กาถามเกษตร. (๒๕๒๒). คน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

พุทธทาสภิกขุ. (๒๕๒๔). ปฏิกิจสมุปบาทจากพระโอรส. กองตำราคณะธรรมทานแปลง และ ร้อยกรองสุราษฎร์ธานี : สำนักพิมพ์คณะธรรมทานไชยา.

พิน ดอกบัว. (๒๕๓๕). ศาสนาเปรียบเทียบ. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๒๕). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

เรือบ เมืองมั่น. (๒๕๓๔). มหาตมะ คานธี กับการพยายามแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่าง อินดูกับมุสลิม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์).

วสิน อินทสระ. (๒๕๓๕). มนุษย์กับเสรีภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญา.

วิชาญ ชูช่วย. (๒๕๓๓). สังคมชาวมุสลิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.

วิชัย สุธีรชานนท์. (๒๕๒๕). ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์พระนคร.

วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (๒๕๓๓). พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์จำกัด.

สมาคมพระคริสต์ธรรมไทย. (๑๙๗๑). พระคริสต์ธรรมคัมภีร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สมัคร นุราวาส. (๒๕๒๐). ปรัชญาพราหมณ์ในสมัยพุทธกาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.

สุจิตรา รัตน์. (๒๕๔๐). ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.

สุเมธ เมธาวิทยกุล. (๒๕๒๗). ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว.

หอพระคริสต์ธรรมแห่งประเทศไทย. (๒๕๐๐). คริสตธรรมใหม่ภาษาไทย.

เอี่ยมทิพย์ คงเพชร. (๒๕๓๔). ปัจจัยของการเข้าร่วมในกิจกรรมทางพุทธศาสนาของชาวพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดอัมพวัน ตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา).

จวบวันนี้ เป็นศรีสง่า...มหาวิทยาลัย